ĢENERĀLADVOKĀTA MACEJA ŠPUNARA [*MACIEJ SZPUNAR*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 5. novembrī[1]

Lieta C-477/13

Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer
pret
Hans Angerer

(Bundesverwaltungsgericht (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Personu brīva pārvietošanās — Brīvība veikt uzņēmējdarbību — Direktīva 2005/36/EK — Profesionālo kvalifikāciju atzīšana — Piekļuve arhitekta profesijai — Ieceļotājs, kuram ir diploms, kas nav minēts Direktīvas 2005/36/EK V pielikuma 5.7. punktā — 10. pants — Jēdziena "īpaši un izņēmuma iemesli" nozīme — Jēdziens "arhitekts"

Ievads

1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvas 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu[2] 10. pantā ir noteikta vispārējās sistēmas apmācību apliecinājumu atzīšanas piemērošanas joma. Šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesai pirmo reizi tiek jautāts, kā jāinterpretē virkne šajā pantā ietverto jēdzienu un kāda ir to normatīvā vērtība. *Bundesverwaltungsgericht* (Vācijas Federālā administratīvā tiesa), kas izskata lietu kasācijas ("Revision") tiesvedībā, vēlas uzzināt, vai divu zemāko tiesu šajā lietā sniegtā interpretācija ir pareiza.

2. Šīs lietas puses ir *H. Angerer*, kurš Austrijā ir ieguvis "planender Baumeister" ("celtniecības meistars (projektēšana un tehniskās kalkulācijas)") kvalifikāciju, un *Eintragungsausschuss bei der Bayerischen Architektenkammer* (Bavārijas Arhitektu palātas Reģistrācijas komisija, turpmāk tekstā – "Reģistrācijas komisija"). *H. Angerer* vēlas tikt reģistrēts Bavārijas Arhitektu palātā, bet tā šo reģistrāciju atsaka.

3. Šajā lietā jautājums nav par to, vai *H. Angerer* atbilst Direktīvā 2005/36 noteiktajiem materiālajiem kritērijiem, lai viņš varētu Vācijā praktizēt arhitekta profesijā. Jautājums ir vienīgi par to, vai Vācijas iestādes un tiesas drīkst šajā lietā piemērot Direktīvā 2005/36 paredzēto apmācību apliecinājumu atzīšanas sistēmu vai arī Direktīvas 2005/36 10. panta noteikumi tām to liedz.

4. Mans vērtējums man liek secināt, ka Vācijas iestādes un tiesas var piemērot šo Direktīvas 2005/36 daļu. Mans ierosinājums Tiesai ir, ka Direktīva 2005/36 jāinterpretē saderīgi ar iekšējā tirgus loģiku un Līguma pamatnoteikumiem par brīvību veikt uzņēmējdarbību.

1 — Oriģinālvaloda – angļu.
2 — OV 2005, L 255, 22. lpp.

Atbilstošās tiesību normas

Eiropas Savienības tiesības

5. Direktīvu 2005/36 veido sešas sadaļas, proti – vispārēji noteikumi (I sadaļa), brīva pakalpojumu sniegšana (II sadaļa), uzņēmējdarbības veikšanas brīvība (III sadaļa), sīki izstrādāti noteikumi darbības veikšanai profesijā (IV sadaļa), administratīvā sadarbība un atbildība pilsoņu priekšā par īstenošanu (V sadaļa) un citi noteikumi (VI sadaļa).

6. III sadaļa par uzņēmējdarbības veikšanas brīvību savukārt ietver četras nodaļas – vispārējā sistēma apmācības apliecinājumu atzīšanai (I nodaļa), profesionālās pieredzes atzīšana (II nodala), atzīšana, pamatojoties uz minimālo apmācības nosacījumu saskaņošanu (III nodaļa) un vispārīgi noteikumi par statusu (IV nodaļa).

7. Direktīvas 2005/36 10. pants, kurš ir ietverts III sadaļas I nodaļā, ir formulēts šādi:

"Šī nodaļa attiecas uz visām profesijām, kas nav iekļautas šīs sadaļas II un III nodaļā, un uz turpmāk norādītajiem gadījumiem, kad pretendents īpašu un izņēmuma iemeslu dēļ neatbilst minētajās nodaļās paredzētajiem nosacījumiem:

a) attiecībā uz IV pielikumā uzskaitītajām darbībām, ja ieceļotājs neatbilst 17., 18. un 19. pantā noteiktajām prasībām;

b) attiecībā uz ārstiem ar pamatapmācību, specializētiem ārstiem, vispārējās aprūpes māsām, zobārstiem, specializētiem zobārstiem, veterinārārstiem, vecmātēm, farmaceitiem un arhitektiem, ja ieceļotājs neatbilst prasībām attiecībā uz faktisku un likumīgu profesionālo darbību, kuras minētas 23., 27., 33., 37., 39., 43. un 49. pantā;

c) attiecībā uz arhitektiem, ja ieceļotājam ir kvalifikāciju apliecinošs dokuments, kas nav uzskaitīts V pielikuma 5.7. punktā;

d) neskarot 21. panta 1. punktu un 23. un 27. pantu, attiecībā uz ārstiem, māsām, zobārstiem, veterinārārstiem, vecmātēm, farmaceitiem un arhitektiem, kam ir tāda speciālista kvalifikāciju apliecinošs dokuments, kuram jāsaņem apmācība, pēc kuras pabeigšanas piešķir kādu no V pielikuma 5.1.1., 5.2.2., 5.3.2., 5.4.2., 5.5.2., 5.6.2. un 5.7.1. punktā uzskaitītajiem profesionālajiem nosaukumiem, un vienīgi attiecīgās specialitātes atzīšanas nolūkā;

e) attiecībā uz vispārējās aprūpes māsām un specializētajām māsām, kam ir tāda speciālista kvalifikāciju apliecinošs dokuments, kuram jāsaņem apmācība, pēc kuras pabeigšanas piešķir V pielikuma 5.2.2. punktā paredzēto profesionālo nosaukumu, ja ieceļotājs vēlas saņemt atzīšanu citā dalībvalstī, kurā attiecīgo profesionālo darbību veic specializētās māsas bez vispārējās aprūpes māsas apmācības;

f) attiecībā uz specializētajām māsām bez vispārējās aprūpes māsas apmācības, ja ieceļotājs vēlas saņemt atzīšanu citā dalībvalstī, kurā attiecīgo profesionālo darbību veic vispārējās aprūpes māsas, specializētās māsas bez vispārējās aprūpes māsas apmācības vai specializētās māsas, kam ir tāda speciālista kvalifikāciju apliecinošs dokuments, kuram jāsaņem apmācība, pēc kuras pabeigšanas piešķir V pielikuma 5.2.2. punktā paredzēto profesionālo nosaukumu;

g) attiecībā uz ieceļotājiem, kas atbilst 3. panta 3. punktā izklāstītajām prasībām."

Vācijas tiesības

8. Arhitektu tiesības Vācijā ietilpst federālo zemju (*Länder*) likumdošanas kompetencē (Pamatlikuma (*Grundgesetz*) 70. panta 1. punkts). Nosacījumi tiesībām prasīt reģistrāciju Bavārijas Arhitektu palātas arhitektu sarakstā ir regulēti Bavārijas 2007. gada 9. maija Likuma par Bavārijas Arhitektu palātu un Bavārijas Būvinženieru palātu (*Gesetz über die Bayerische Architektenkammer und die Bayerische Ingenieurekammer-Bau* (*GVBl.*, 308. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar 2012. gada 11. decembra likumu (*GVBl*, 633. lpp.; turpmāk tekstā – "*BauKaG*"), 4. pantā. Šajā pantā ir noteikts:

"1. Arhitektu sarakstu uztur Arhitektu palāta.

2. Arhitektu sarakstā uz pieteikuma pamata reģistrē personas:

1) kuru dzīvesvieta, uzņēmums vai parastā profesionālās darbības vieta ir Bavārija,

2) kuras ir veiksmīgi nokārtojušas nobeiguma eksāmenu studijās

   a) ar parasto studiju ilgumu vismaz četriem gadiem 3. panta 1. punktā minētajiem uzdevumiem arhitektūras (ēku būvniecības) specialitātē vai

   b) ar parasto studiju ilgumu vismaz trīs gadiem 3. panta 2. un 3. punktā minētajiem uzdevumiem interjera vai ainavu arhitektūras specialitātē Vācijas universitātē, Vācijas valsts vai valsts atzītā inženieru skolā (akadēmijā) vai arī tām līdzvērtīgā Vācijas mācību iestādē un

3) kuras pēc tam ir attiecīgajā specialitātē praktiski nostrādājušas vismaz divus gadus.

Praktiskās darbības laikā ieskaita Arhitektu palātas rīkotus profesionālo tālākmācību pasākumus tehniskās un saimnieciskās plānošanas, kā arī būvniecības tiesību uzdevumu jomā.

3. [..]

4. 2. punkta pirmā teikuma 2. punkta a) apakšpunkta nosacījumiem atbilst arī personas, kuras var pierādīt, ka tās ir pabeigušas līdzvērtīgas studijas ārvalsts universitātē vai citā ārvalsts [mācību] iestādē. Attiecībā uz Eiropas Savienības dalībvalsts vai Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalsts pilsoņiem par līdzvērtīgiem tiek uzskatīti Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvas 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV L 255, 22. lpp., un labojumi – OV 2007, L 271, 18. lpp., OV 2008, L 93, 28. lpp., OV 2009, L 33, 49. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas 2012. gada 11. jūlija Regulu (ES) Nr. 623/2012 (OV L 180, 9. lpp.), 21., 46. un 47. pantā apvienojumā ar tās V pielikuma 5.7.1. punktu norādītie vai par atbilstošiem atzītie apmācības apliecinājumi, kā arī Direktīvas 2005/36/EK 23. un 49. pantā apvienojumā ar tās VI pielikuma 6. punktu paredzētie apliecinājumi. [..]

5. 2. punkta pirmā teikuma 2. punkta a) apakšpunkta un 3. punkta nosacījumi ir izpildīti arī tad, ja Eiropas Savienības dalībvalsts vai Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalsts pilsonis īpašu un izņēmuma iemeslu dēļ Direktīvas 2005/36/EK 10. panta b), c), d) un g) punkta izpratnē neatbilst apmācības apliecinājumu atzīšanas nosacījumiem, pamatojoties uz minimālo apmācības nosacījumu saskaņošanu Direktīvas 2005/36/EK izpratnē, ja ir izpildīti pārējie Direktīvas 2005/36/EK 13. pantā ietvertie nosacījumi; turklāt pastāv kvalifikāciju vienlīdzība Direktīvas 2005/36/EK 12. panta izpratnē. [..] Pirmais teikums ir analoģiski piemērojams attiecībā uz personām, kurām ir tikušas piešķirtas tiesības lietot profesionālo nosaukumu "arhitekte" vai "arhitekts", pamatojoties uz tiesību aktu, ar ko Eiropas Savienības dalībvalsts vai Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalsts kompetentā iestāde tiek pilnvarota piešķirt šo nosaukumu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu dalībvalstu pilsoņiem, kuri ir īpaši izcēlušies ar sava darba kvalitāti arhitektūras jomā.

[..]"

Fakti, tiesvedība un uzdotie prejudiciālie jautājumi

9. H. Angerer ir Vācijas pilsonis, kura privātās dzīvesvietas ir gan Vācijā, gan Austrijā un kurš pēc atbilstoša kvalifikācijas eksāmena nokārtošanas saskaņā ar Austrijas tiesībām kopš 2007. gada 1. marta Austrijā praktizē kā "planender Baumeister" [celtniecības meistars].

10. "Planender Baumeister" kvalifikācija viņam Austrijā neļauj praktizēt kā arhitektam.

11. Turklāt Vācijā "planender Baumeister" kvalifikācija nepastāv.

12. 2008. gada 25. aprīlī *H. Angerer* iesniedza pieteikumu reģistrācijai Arhitektu palātas sarakstā saskaņā ar *BauKaG* 4. pantu. 2008. gada 11. jūnijā [3] viņš savu pieteikumu mainīja uz pieteikumu reģistrācijai ārštata pakalpojumu sniedzēju sarakstā saskaņā ar *BauKaG*" 2. pantu [4]. Reģistrācijas komisija ar 2009. gada 18. jūnija lēmumu noraidīja šo pieteikumu.

13. H. Angerer šo noraidījumu pārsūdzēja *Bayerisches Verwaltungsgericht München* (Bavārijas Administratīvā tiesa, Minhene). Šī tiesa ar 2009. gada 22. septembra spriedumu 2009. gada 18. jūnija lēmumu par atteikumu atcēla un uzdeva Reģistrācijas komisijai saskaņā ar *BauKaG* 2. pantu reģistrēt *H. Angerer* ārštata pakalpojumu sniedzēju sarakstā.

14. Reģistrācijas komisija par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Bayerischer Verwaltungsgerichtshof* (Bavārijas Augstākā administratīvā tiesa). Apelācijas tiesvedībā pēc tiesas ierosinājuma un ar Reģistrācijas komisijas piekrišanu *H. Angerer* savu prasību grozīja tādējādi, ka viņš lūdz reģistrāciju arhitektu sarakstā.

15. Apelācijas instances tiesa ar 2011. gada 20. septembra spriedumu šo grozīto pieteikumu apmierināja un Reģistrācijas komisijas pretapelācijas sūdzību noraidīja, uzdodot tai pieņemt pozitīvu lēmumu attiecībā uz pieteicēja reģistrāciju arhitektu sarakstā "brīvajai profesijai piederoša arhitekta (ēku būvniecība)" statusā. Pamatojumā tiesa norādīja, ka nosacījumi prasītajai reģistrācijai arhitektu sarakstā saskaņā ar *BauKaG* 4. panta 5. punktu apvienojumā ar tajā minētās Direktīvas 2005/36 10. panta c) punktā, kā arī 11. un 13. pantā ietverto tiesisko regulējumu esot izpildīti.

16. Reģistrācijas komisija par to iesniedza kasācijas (*Revision*) sūdzību *Bundesverwaltungsgericht*. Tā lūdz grozīt *Bayerisches Verwaltungsgerichtshof* 2011. gada 20. septembra spriedumu un Minhenes *Bayerisches Verwaltungsgericht* 2009. gada 22. septembra spriedumu un prasību noraidīt.

17. Bundesverwaltungsgericht uzskata, ka tās iztiesājamās lietas izlemšanai ir nepieciešama Direktīvas 2005/36 interpretācija. Ar 2013. gada 10. jūlija lēmumu, kas Tiesas kancelejā tika saņemts 2013. gada 5. septembrī, tā apturēja tiesvedību un iesniedza Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par šādiem jautājumiem:

"1) a) Vai "īpašie un izņēmuma iemesli" Direktīvas 10. panta izpratnē ir apstākļi, kuri ir definēti turpmāk norādītajās gadījumu grupās (a)–g) punktā), vai arī papildus šiem apstākļiem ir jāpastāv "īpašiem un izņēmuma iemesliem", kuru dēļ pretendents neatbilst Direktīvas III sadaļas II un III nodaļā paredzētajiem nosacījumiem?

3 — Skat. *Bayerisches Verwaltungsgericht München* 2009. gada 22. septembra spriedumu – M 16 K 09.3302, 2. lpp.

4 — Šīs izmaiņas tika veiktas pēc *H. Angerer* un Reģistrācijas komisijas sazināšanās, pēc tam, kad šī pēdējā norādīja, ka *H. Angerer* nekvalificējas reģistrēšanai par arhitektu. Skat. *Verwaltungsgerichtshof Bayern* 2011. gada 20. septembra spriedumu – 22 B 10.2360, 15. punkts, pieejams: http://openjur.de/u/493661.html.

b) Kādiem ir jābūt "īpašajiem un izņēmuma iemesliem" pēdējā minētajā gadījumā? Vai tiem ir jābūt personiskiem iemesliem – piemēram, tādiem, kas ir saistīti ar indivīda biogrāfiju, – kuru dēļ ieceļotājs izņēmuma kārtā neatbilst nosacījumiem viņa apmācības automātiskai atzīšanai saskaņā ar Direktīvas III sadaļas III nodaļas noteikumiem?

2) a) Vai arhitekta jēdziens Direktīvas 10. panta c) punkta izpratnē ir saistīts ar nosacījumu, ka ieceļotājs izcelsmes dalībvalstī papildus tādām tehniskajām darbībām kā būvprojektu izstrāde, būvdarbu uzraudzība un izpilde, ir izvērsis arī mākslinieciski radošu, ar teritorijas plānošanu saistītu, saimniecisku un, eventuāli, ar kultūras pieminekļu aizsardzību saistītu darbību vai arī viņam atbilstoši viņa apmācībai tāda būtu bijusi jāizvērš, un, ja jā – cik lielā mērā?

b) Vai arhitekta jēdziens Direktīvas 10. panta c) punkta izpratnē ir saistīts ar nosacījumu, ka ieceļotājam (apmācības ieguvēja statusā) ir jābūt pabeigušam universitātes līmeņa apmācību, kura ir orientēta galvenokārt uz arhitektūru tādā izpratnē, ka tā papildus tādiem tehniskiem jautājumiem kā būvprojektu izstrāde, būvdarbu uzraudzība un izpilde, aptver arī mākslinieciski radošus, ar teritorijas plānošanu saistītus, saimnieciskus un, eventuāli, ar kultūras pieminekļu aizsardzību saistītus jautājumus, un, ja jā – cik lielā mērā?

c) i) Vai, lai atbildētu uz a) un b) punktā uzdotajiem jautājumiem, ir nozīme tam, kā profesionālais nosaukums "arhitekts" parasti tiek lietots citās dalībvalstīs (Direktīvas 48. panta 1. punkts),

ii) vai arī pietiek ar to, ka tiek noskaidrots, kā profesionālais nosaukums "arhitekts" parasti tiek lietots izcelsmes dalībvalstī un uzņēmējā dalībvalstī,

iii) vai arī Eiropas Savienības teritorijā parasti ar apzīmējumu "arhitekts" saistīto darbību spektrs ir izsecināms no Direktīvas 46. panta 1. punkta otrās daļas?"

18. Rakstveida apsvērumus iesniedza pamatlietas puses, tostarp *Landesanwaltschaft Bayern*, un Vācijas, Nīderlandes un Rumānijas valdības un Komisija. Pamatlietas puses, tostarp *Landesanwaltschaft Bayern*, Vācijas valdība un Komisija, sniedza arī mutvārdu apsvērumus 2014. gada 9. jūlija tiesas sēdē.

Vērtējums

Ievadpiezīmes

Direktīva 2005/36

19. Atbilstošās Direktīvas 2005/36 tiesību normas jau ir citētas iepriekš. Lai saprastu, par ko ir (un par ko nav) runa šajā lietā, manuprāt, ir īsi jāraksturo dažādas Direktīvā ietvertās profesionālo kvalifikāciju atzīšanas sistēmas.

20. Direktīvu 2006/36 Padome pieņēma 2005. gada 6. jūnijā ar kvalificētu balsu vairākumu [5]. Tā ir balstīta uz konkrētiem iekšējā tirgus juridiskajiem pamatiem Līgumā [6]. Ar to tiek atceltas piecpadsmit agrākas direktīvas profesionālo kvalifikāciju atzīšanas jomā [7] un tiek reorganizētas un racionalizētas to tiesību normas, standartizējot piemērojamos principus [8]. Direktīvas 2005/36 III sadaļā ir paredzētas trīs atzīšanas sistēmas: automātiskā atzīšana attiecībā uz profesijām, kurām ir saskaņoti minimālie apmācības nosacījumi (III nodaļa) (turpmāk tekstā – "automātiskā sistēma"), atzīšana attiecībā uz dažām profesijām, balstoties uz profesionālo pieredzi (II nodaļa), un vispārējā sistēma attiecībā uz citām reglamentētām profesijām un profesijām, uz kurām neattiecas II un III nodaļa vai attiecībā uz kurām saskaņā ar Direktīvas 2005/36 10. pantu pretendents neatbilst II un III nodaļā paredzētajiem nosacījumiem (I nodaļa) (turpmāk tekstā – "vispārējā sistēma".

21. Šīs lietas mērķiem automātiskā un vispārējā sistēma ir jāapraksta sīkāk.

22. Direktīvas 2005/36 III sadaļas III nodaļā būtībā ir noteikta vertikāla pieeja saskaņošanai, minot katru profesiju attiecībā uz virkni konkrēti uzskaitītu profesiju, tādu kā arhitekta profesija [9]. Šīs nodaļas pamatā esošais princips ir skaidrs – ja personai ir V pielikumā minēts kvalifikāciju apliecinošs dokuments un ja ir izpildītas noteiktas minimālās prasības, dalībvalstij ir jāatzīst kvalifikāciju apliecinošs dokuments un attiecībā uz profesionālās darbības sākšanu vai veikšanu jāpiešķir šādiem dokumentiem savā teritorijā tāds pats spēks, kāds ir šīs dalībvalsts izsniegtiem kvalifikāciju apliecinošiem dokumentiem. Personai, kas vēlas veikt darbību arhitekta profesijā, tādējādi atbilstoši Direktīvas 2005/36 21. pantam ir jābūt V pielikuma 5.7. punktā uzskaitītam kvalifikāciju apliecinošam dokumentam un jāatbilst direktīvas 46. pantā minētajiem minimālajiem apmācības nosacījumiem. Šajā ziņā Tiesa ir lēmusi, ka attiecībā uz arhitekta profesiju Direktīvas 21., 46. un 40. pantā paredzētā automātiskās atzīšanas sistēma dalībvalstīm neatstāj nekādu rīcības brīvību [10]. Tādējādi atzīšana, pamatojoties uz III sadaļas III nodaļu ir automātiska. Ja persona atbilst kritērijiem, dalībvalstij nav citas iespējas kā vien atļaut personai pieeju attiecīgajai profesijai.

23. Direktīvas 2005/36 III sadaļas I nodaļā ir paredzēta vispārēja sistēma, kas veidota pēc agrāko direktīvu parauga [11] kā rezerves risinājums [12]. Principā tā ir piemērojama vienīgi tām profesijām, kurām automātiskā sistēma, kā var secināt no Direktīvas 2005/36 10. panta, nav piemērojama. Kā izņēmums no šī principa 10. pantā ir paredzēts, ka vispārējā sistēma ir piemērojama virknē gadījumu, kad pretendents "īpašu un izņēmuma iemeslu" dēļ neatbilst III sadaļas II un III nodaļā paredzētajiem nosacījumiem. Vispārējās sistēmas materiālie nosacījumi ir paredzēti direktīvas 11. pantā.

Uzdoto jautājumu faktiskais un juridiskais konteksts

24. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas vienīgi uz jautājumiem par dažu Direktīvas 2005/36 10. panta terminu interpretāciju. Jāuzsver divi apstākļi.

5 — Skat. Padomes 2005. gada 6. jūnija preses relīzi (9775/05 (Presse 137)), kas pieejama: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/85121.pdf. Direktīva tika pieņemta„Vācijas un Grieķijas delegācijām balsojot pret. Luksemburga atturējās.

6 — EKL 40. pants (tagad – LESD 46. pants) – darba ņēmēju pārvietošanās brīvība, EKL 47. pants (tagad – LESD 53. pants) – brīvība veikt uzņēmējdarbību un EKL 55. pants (tagad – LESD 62. pants) – pakalpojumu sniegšanas brīvība.

7 — Skat. Direktīvas 2005/36 62. pantu.

8 — Skat. Direktīvas 2005/36 preambulas 9. apsvērumu.

9 — Direktīvā vairāk vai mazāk ir saglabāta iepriekšējā juridiskā situācija, tai pat laikā atceļot Padomes 1985. gada 10. jūnija Direktīvu 85/384/EEK par arhitektu diplomu, sertifikātu un citu kvalifikāciju apliecinošu dokumentu savstarpēju atzīšanu, tostarp par pasākumiem, kas palīdz sekmīgi īstenot tiesības veikt uzņēmējdarbību un brīvību sniegt pakalpojumus (OV 1985, L 223, 15. lpp.).

10 — Skat. spriedumu *Ordre des architectes* (C-365/13, EU:C:2014:280, 24. punkts).

11 — Pēc kopējā/iekšējā tirgus politikas jauna posma aizsākšanas 1980. gadu vidū jomās, uz kurām šī vertikālā pieeja neattiecās, tika ieviesta vispārēja horizontāla pieeja par vispārējām vadlīnijām. Skat. Direktīvas 89/48/EEK, 92/51/EEK un 1999/42/EK. Šo direktīvu pamatā ir Komisijas 1985. gada 14. jūnija Baltā grāmata Eiropas Padomei "Iekšējā tirgus sasniegšana", COM(85) 310, galīgā redakcija, 93. punkts.

12 — Skat. Barnard C. *The substantive law of the EU. The four freedoms*. Oxford University Press, 4. izdevums, 2013, 320. lpp.

25. Pirmkārt, Vācijas tiesās nav strīda, ka *H. Angerer* neatbilst automātiskās atzīšanas prasībām. Viņam nav Direktīvas 2005/36 V pielikuma 5.7. punktā minētā diploma, kas nozīmē, ka saskaņā ar automātiskās atzīšanas principu viņš nevar sagaidīt, ka Bavārijas iestādes viņu iekļaus Bavārijas arhitektu sarakstā [13]. Tādējādi Tiesa netiek lūgta interpretēt automātiskās sistēmas tiesību normas [14].

26. Otrkārt, Vācijas pirmās un otrās instances administratīvās tiesas ir nospriedušas, ka *H. Angerer* atbilst vispārējās sistēmas materiālajiem nosacījumiem [15]. Nešķiet, ka *Bundesverwaltungsgericht*, kura izskata kasācijas sūdzību (*Revision*), šo secinājumu apšaubītu. Tādējādi Tiesai nav lūgts interpretēt tiesību normas par vispārējās sistēmas materiālajiem nosacījumiem. It īpaši Tiesai šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kontekstā nav jānosaka, vai *H. Angerer* "planender Baumeister" kvalifikācija saskaņā ar Austrijas tiesībām un viņa profesionālā pieredze Vācijas iestādēm ir jāatzīst atbilstoši Direktīvas 2005/36 11. un nākamo pantu nosacījumiem piekļuves arhitekta profesijai Vācijā mērķiem.

27. Viss, ko *Bundesverwaltungsgericht* vēlas uzzināt, ir, vai Direktīvas 2005/36 10. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas valsts iestādēm liedz šai lietai piemērot vispārējo sistēmu.

Pirmais jautājums – Direktīvas 2005/36 10. pantā izmantotā formulējuma "īpaši un izņēmuma iemesli" interpretācija

28. Iesniedzējtiesa lūdz Direktīvas 2005/36 10. pantā izmantotā formulējuma "īpaši un izņēmuma iemesli" interpretāciju. Tā vēlas zināt, vai šī panta a)–g) punktā minētie gadījumi ir tikai "īpašo un izņēmuma iemeslu" uzskaitījums, vai arī šim formulējumam ir papildu normatīvā nozīme. Citiem vārdiem sakot, tā vēlas, lai Tiesa norāda, vai valsts iestādes var novērtēt, vai *H. Angerer* "planender Baumeister" kvalifikāciju apliecinošais dokuments un viņa profesionālā pieredze saskaņā ar Direktīvas 2005/36 11. un nākamajiem pantiem var viņam sniegt piekļuvi arhitekta profesijai Vācijā, vai tomēr pirms viņa kvalifikāciju apliecinošā dokumenta novērtēšanas valsts iestādēm vispirms ir jāpārbauda, vai nepastāv "īpaši un izņēmuma iemesli", kuru dēļ *H. Angerer* nav Austrijā iegūta arhitekta kvalifikāciju apliecinoša dokumenta.

Direktīvas 2005/36 10. panta tekstuāla un sistēmiska interpretācija

29. Kā mēs jau iepriekš redzējām, saskaņā ar 10. pantu vispārējā sistēma kvalifikāciju apliecinošu dokumentu atzīšanai attiecas uz visām profesijām, uz kurām neattiecas III sadaļas (uzņēmējdarbības veikšanas brīvība) II un III nodaļa, un uz turpmāk norādītajiem gadījumiem, kad pretendents *īpašu un izņēmuma iemeslu* dēļ neatbilst minētajās nodaļās paredzētajiem nosacījumiem. "Turpmāk norādītie gadījumi" ir uzskaitīti a)–g) punktā.

30. Šie gadījumi ir dažāda rakstura. Tā a) un b) punkts attiecas uz profesionālo pieredzi, savukārt c), d), e) un f) punkts attiecas uz konkrētiem kvalifikāciju apliecinošiem dokumentiem; g) punkts ir pilnīgi atšķirīga rakstura – tas attiecas uz ieceļotājiem, kuru kvalifikāciju apliecinošie dokumenti ir izsniegti trešajās valstīs.

13 — Saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegto informāciju *H. Angerer* 2012. gada 18. decembrī – proti, kad jau norisinājās tiesvedība iesniedzējtiesā, – ieguva arī *Diplom-Ingenieur* (diplomēts inženieris, būvinženierzinātne, ēku būvniecības studiju novirziens) akadēmisko grādu *Fachhochschule* (*FH*) [tehniskā universitāte] *Hochschule für Technik, Wirtschaft und Kultur Leipzig (HTWK)* [Leipcigas Tehnikas, ekonomikas un kultūras augstskolā]. Jautājums par to, vai diploms būvinženierzinātnē ļautu *H. Angerer* izmantot automātisko atzīšanu, šajā lietā nav aktuāls. Šajā sakarā vienīgi jānorāda, ka šis grāds nav uzskaitīts Direktīvas 2005/36 V pielikuma 5.7. punktā. Tādējādi jautājums par to, vai uz "Bauingenieur" profesiju tomēr neattiecas automātiskā sistēma (kā, šķiet, uzskata Kluth W., Rieger, E., "Die neue EU-Berufsanerkennungsrichtlinie – Regelungsgehalt und Auswirkungen für Berufsangehörige und Berufsorganisationen". No: *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht 2005*, 486.–492. lpp., it īpaši 488. lpp.), šajā lietā nav atbilstošs.

14 — Direktīvas 2005/36 21. un nākamie panti un 46. un nākamie panti.

15 — Direktīvas 2005/36 11. un nākamie panti. Šajā ziņā *Verwaltungsgerichtshof Bayern*, apstiprinot *Verwaltungsgericht München* spriedumu, jau ir nospriedusi, ka Direktīvas 2005/36 13. panta 3. punkta, to lasot kopā ar 11. panta c) punktu, nosacījumi ir izpildīti – skat. 2011. gada 20. septembra spriedumu – 22 B 10.2360, 33. punkts, pieejams: http://openjur.de/u/493661.html.

31. Tā kā vārdkopa "īpaši un izņēmuma iemesli" atrodas 10. panta pašā sākumā, proti, pirms a)–g) punkta uzskaitījuma [16], es gribētu ierosināt, ka šai vārdkopai būtu jābūt tādai pašai nozīmei attiecībā uz katru no tai sekojošajiem a)–g) punktam. Citādi likumdevējam būtu bijis katram a)–g) punktam jāsniedz atsevišķs papildu formulējums, kas būtu pielāgots katra punkta īpašajām vajadzībām.

32. Šis secinājums mūs noved pie jautājuma, vai Direktīvas 2005/36 10. panta a)–g) punkts paši par sevi ir iemesli, kuru dēļ ir jāpiemēro vispārējā sistēma, vai arī jāpastāv papildu apstākļiem.

33. Aplūkosim tuvāk jēdzienu "iemesls". *Oxford Advanced Learner's Dictionary* ir sniegts šāds šī jēdziena skaidrojums: "a cause or an explanation for something that has happened or that somebody has done" [17] (cēlonis vai izskaidrojums kaut kam, kas ir noticis vai ko kāds ir izdarījis). *Cambridge Advanced Learner's Dictionary* ir sniegta līdzīga definīcija: "the cause of an event or situation or something that provides an excuse or explanation [18] (notikuma vai situācijas cēlonis vai kaut kas, kas sniedz attaisnojumu vai izskaidrojumu). Manuprāt, galvenais šo definīciju elements ir izskaidrojuma elements. Tādējādi "iemesls" pēc savas būtības piedāvā izskaidrojumu.

34. Pirmo reizi lasot 10. panta formulējumu, varētu būt kārdinājums uzskatīt, ka formulējums "īpaši un izņēmuma iemesli" prasa papildu elementus, tādus kā izskaidrojumu, kāpēc II un III nodaļā paredzētie nosacījumi 10. panta a)–g) punktā minētajos gadījumos nav izpildīti. Patiešām, strikti tekstuāli interpretējot, a)–g) punktu īsti nevar kvalificēt kā "iemeslus" [19]. Toties c) punktā minētajā gadījumā attiecībā uz arhitektiem būtu nepieciešams izskaidrojums par to, kāpēc attiecīgajai personai ir tāds kvalifikāciju apliecinošais dokuments, kas nav uzskaitīts V pielikuma 5.7. punktā [20].

35. Iesniedzējtiesa sliecas atbalstīt šādu interpretāciju. Pēc tās domām, attiecībā uz arhitektiem ir jābūt izpildītiem diviem kumulatīviem nosacījumiem: pirmkārt, pretendentam jābūt kvalifikāciju apliecinošam dokumentam, kas nav uzskaitīts V pielikuma 5.7. punktā, un, otrkārt, tam tā ir jābūt "īpašu un izņēmuma iemeslu" dēļ.

36. Tomēr šī argumentācija mani nepārliecina.

37. Ja mēs varam pieņemt, ka vārdkopai "īpaši un izņēmuma iemesli" ir tāda pat nozīme katram a)–g) punktam, mēs ātri vien konstatējam, ka nav īsti iespējams sniegt kopīgu definīciju. Ņemsim g) punktu, saskaņā ar kuru vispārējā sistēma ir piemērojama tad, ja pretendents, kurš īpašu un izņēmuma iemeslu dēļ neatbilst II un III nodaļā paredzētajiem nosacījumiem, ir ieceļotājs, kurš atbilst direktīvas 3. panta 3. punktā izklāstītajām prasībām. Šajā pēdējā tiesību normā ir noteikts, ka kvalifikāciju apliecinošu dokumentu, ko izsniedz kāda trešā valsts, uzskata par kvalifikāciju apliecinošu dokumentu, ja attiecīgajai personai ir trīs gadu profesionālā pieredze attiecīgajā profesijā tās dalībvalsts teritorijā, kura šo kvalifikāciju apliecinošo dokumentu atzinusi saskaņā ar 2. panta 2. punktu, un ja attiecīgā dalībvalsts ir apliecinājusi šo profesionālo pieredzi. Vai var tikt sagaidīts, ka persona, kura ieguvusi kvalifikāciju apliecinošu dokumentu trešajā valstī, sniegs īpašus un izņēmuma iemeslus, kas izskaidrotu, kāpēc šis dokuments ir iegūts trešajā valstī? Atbilde, protams, ir "Nē". "Īpaši un izņēmuma iemesli" šajā gadījumā ir *fakts*, ka kvalifikāciju apliecinošais dokuments ir iegūts trešajā valstī, nevis *iemesls*, kāpēc tas ir iegūts tur.

16 — Kā teiktu matemātikas jomā – pirms iekavām.

17 — Definīcija pieejama: http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/reason_1.

18 — Definīcija pieejama: http://dictionary.cambride.org/dictionary/british/reason.

19 — Jānorāda, ka 10. panta citās valodu redakcijās ir izmantots tas pats jēdziens vai nu vienskaitlī, vai daudzskaitlī. Piemēram, daudzskaitlī: "aus [..] Gründen"' (DE), "põhjustel" (ET), "dėl [..] priežasčių" (LT), "z przyczyn" (PL); vienskaitlī: "por una razón" (ES), "pour un motif" (FR), "per una ragione" (IT).

20 — Šajā gadījumā tas nozīmētu, ka *H. Angerer* būtu jāpaskaidro, kāpēc viņam ir "planender Baumeister" kvalifikāciju apliecinošs dokuments atbilstoši Austrijas tiesībām. Nākamais jautājums būtu, vai "īpašiem un izņēmuma iemesliem" jābūt objektīvai vai subjektīvai nozīmei.

38. Man ir ļoti grūti iedomāties, ka, ja jēdzienam "īpaši un izņēmuma iemesli" nav papildu nozīmes attiecībā uz g) punktu, tam papildu nozīme būtu attiecībā uz pārējiem punktiem [21].

39. Citiem vārdiem sakot, lai arī es spēju saprast, ka c) punktā paredzētajā arhitektu gadījumā teorētiski ir iespējams iedomāties īpašus un izņēmuma iemeslus, kas izskaidro, kāpēc ieceļotājam ir kvalifikāciju apliecinošs dokuments, kurš nav minēts Direktīvas 2005/36 V pielikuma 5.7. punktā [22], man tomēr būtu iebildumi pret papildu nozīmes piešķiršanu jēdzienam "īpaši un izņēmuma iemesli" katrā a)–g) punkta gadījumā.

Direktīvas 2005/36 10. panta likumdošanas vēsture

40. Aplūkojot direktīvas likumdošanas vēsturi, mēs varam redzēt, ka sākotnējais Komisijas priekšlikums [23] attiecībā uz 10. pantu bija īss un precīzs. Tajā bija noteikts: "Šī nodaļa attiecas uz visām profesijām, kas nav iekļautas šīs sadaļas II un III nodaļā, un *uz visiem gadījumiem, kad pretendents neatbilst minētajās nodaļās paredzētajiem nosacījumiem*" [24]. Tātad priekšlikumā bija paredzēts, ka vienmēr, kad nav izpildīti automātiskās atzīšanas priekšnosacījumi, principā joprojām ir piemērojama vispārējā sistēma.

41. Parlaments pret šo formulējumu neiebilda un tādējādi pirmajā lasījumā neierosināja 10. panta grozījumu [25].

42. Taču Padome uzskatīja, ka Komisijas priekšlikums iet pārāk tālu. Kopējā nostājā tā uzskatīja, ka šai vispārējās sistēmas attiecināšanai būtu jāattiecas vienīgi uz profesijām, uz kurām neattiecas III sadaļas II un III nodaļa, kā arī uz "īpašiem gadījumiem, kas uzskaitīti kopējās pozīcijas 10. panta (a) līdz (g) punktos, kad pretendents, kas pieder profesijai, kura ietilpst šo nodaļu darbības sfērā, īpašu un izņēmuma iemeslu dēļ neatbilst šo nodaļu noteikumiem" [26]. Kopējā nostājā vēl ir noteikts, ka "uzskaitītie gadījumi attiecas uz situācijām, kuras pašlaik atbilst Līguma darbības jomai, kā interpretēja Eiropas Kopienu Tiesa, un uz situācijām, kurām piemērojami specifiski lēmumi saskaņā ar spēkā esošajām direktīvām" [27].

43. Komisija savukārt akceptēja šo pretpriekšlikumu, paziņojot, ka Kopējā nostājā ir precizēts Komisijas priekšlikums attiecībā uz vispārējās atzīšanas sistēmas subsidiārās piemērošanas gadījumiem, uzskaitot attiecīgās īpašās situācijas, kuras tobrīd reglamentēja *ad hoc* noteikumi, Līguma noteikumi vai vispārējā atzīšanas sistēma. Komisija arī paziņoja, ka "šis precizējums nenozīmē nekādu grozījumu pēc būtības" [28]

21 — Šī iemesla dēļ "situācijas" vai "gadījumi" būtu bijuši piemērotāki termini nekā "iemesls".

22 — Varētu, piemēram, iedomāties objektīvus iemeslus, piemēram, ka Eiropas likumdevējs kvalifikāciju apliecinošu dokumentu nejauši nav iekļāvis V pielikuma 5.7. punktā, vai subjektīvus iemeslus, piemēram, īpašus izņēmuma ģimenes apstākļus, kuru dēļ pretendents pielikumā minēta kvalifikāciju apliecinoša dokumenta vietā ir varējis iegūt vienīgi tajā neminētu dokumentu.

23 — Skat. Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu, COM(2002) 119, galīgā redakcija (OV 2002, C 181 E, 183. lpp.), 188. lpp.

24 — Izcēlums mans.

25 — Skat. Eiropas Parlamenta 2004. gada 11. februāra normatīvo rezolūciju par Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (COM(2002) 119 – C5-0113/2002 – 2002/0061(COD)) (OV C 97 E, 230. lpp.).

26 — Skat. Padomes 2004. gada 21. decembra Kopējo nostāju (EK) Nr. 10/2005, ko Padome pieņēmusi [ar] mērķi pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu (OV 2005, C 58 E, 1. lpp.), 122. lpp.

27 — Turpat, 123. lpp.

28 — Skat. Komisijas 2005. gada 6. janvāra paziņojumu Eiropas Parlamentam atbilstoši LES 251. panta 2. punkta otrajai daļai par Padomes Kopējo nostāju par Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu pieņemšanu, COM(2004) 853, galīgā redakcija, 7. lpp.

44. Man ir šaubas par šī pēdējā apgalvojuma pareizību, jo Padomes kopējās nostājas sekas ir tādas, ka vispārējā sistēma nav piemērojama visos gadījumos. Tomēr man šķiet skaidrs, ka Kopienu likumdevēja mērķis pirmām kārtām bija ierobežot īpašos gadījumus ar a)–g) punktā uzskaitītajiem izņēmuma gadījumiem, t.i., gadījumiem, uz kuriem jau attiecās Līgums, kā to interpretējusi Tiesa, un pastāvošās direktīvas. Doma nebija vispārējas sistēmas piemērošanai noteikt papildu kritērijus, papildinot a)–g) punktu, kuri izrietētu no formulējuma "īpaši un izņēmuma iemesli".

Direktīvas 2005/36 10. pants, skatīts LESD 49. panta gaismā

45. Šo Direktīvas 2005/36 10. panta interpretāciju apstiprina arī tā interpretācija LESD 49. panta gaismā [29].

46. Spriedumā Komisija/Spānija [30] lietā, kas attiecās uz farmaceitiem, Tiesa nosprieda, ka tiesības uz diplomu atzīšanu ir atzītas kā brīvības veikt uzņēmējdarbību pamattiesību izpausme [31]. Es neredzu nekādu iemeslu, kāpēc tam pašam nebūtu jāattiecas arī uz arhitektiem. Tādējādi Direktīva 2005/36 ir jāinterpretē Līguma noteikumu par brīvību veikt uzņēmējdarbību gaismā.

47. Šajā kontekstā es vēlos ierosināt Tiesai izmantot spriedumā *Dreessen* izmantoto argumentāciju [32].

48. Šī lieta attiecās uz Beļģijas pilsoni, kurš Vācijā bija ieguvis inženiera diplomu, bija strādājis kā algots darbinieks dažādos arhitektu birojos Lježā (Beļģija) un vēlējās tikt iekļauts Lježas provinces Arhitektu apvienības sarakstā, lai varētu praktizēt kā pašnodarbināts arhitekts. Viņa pieteikums tika noraidīts tāpēc, ka viņa diploms neatbilda arhitektūras nodaļā izsniegtam diplomam Direktīvas 85/384 izpratnē. Tiesa nosprieda, ka šādā situācijā ir piemērojams Līguma pants par brīvību veikt uzņēmējdarbību. Tā nosprieda, ka direktīvu par atzīšanu mērķis nav bijis diplomu, sertifikātu un cita veida kvalifikāciju apliecinošu dokumentu atzīšanu situācijās, uz kurām tās neattiecas, padarīt sarežģītāku [33]. Tādējādi valsts iestādēm bija jāizskata *N. Dreessen* pieteikums.

49. Tiesas sniegtā LESD 49. panta interpretācija situācijās, uz kurām neattiecas attiecīgā direktīva, manuprāt, *a fortiori* ir piemērojama Direktīvā 2005/36 iekļautas tiesību normas interpretācijai. Lūk, ko es gūstu no sprieduma *Dreessen* (EU:C:2002:35) šai lietai – direktīvas 10. panta c) punkts ir jāinterpretē veidā, kas ir saderīgs ar Līgumiem un it īpaši ar brīvību veikt uzņēmējdarbību, kas nozīmē, ka tas nevar valsts iestādēm liegt izskatīt pieteikumu un pārbaudīt, vai arhitekta gadījumā ir izpildīti vispārējās atzīšanas sistēmas materiālie nosacījumi. 10. panta c) punktam šāds vērtējums nebūtu jāpadara grūtāks. Tas nenozīmē, ka valsts iestādēm ir pienākums atzīt *H. Angerer* diplomu, jo tas nav jautājums, kas ir ticis uzdots. Tas vienīgi nozīmē, ka tām ir jāspēj pārbaudīt, vai viņa kvalifikācija un pieredze atbilst Direktīvas 2005/36 11. un nākamajiem pantiem.

Atbilde uz pirmo jautājumu

50. Noslēdzot es uzskatu, ka Direktīvas 2005/36 10. pantā ietvertais formulējums "īpaši un izņēmuma iemesli" ir domāts vienīgi kā ievads šī panta a)–g) punktam. Tam nav normatīvas vērtības, kura pārsniegtu a)–g) punktā minētos gadījumus. Tādējādi es ierosinu uz pirmo jautājumu atbildēt, ka Direktīvas 2005/36 10. pantā ietvertais formulējums "īpaši un izņēmuma iemesli" ir vienīgi atsauce uz šī panta a)–g) punktu. Pretendentam nav jānorāda "īpaši un izņēmuma iemesli", kas papildinātu 10. panta a)–g) punktā uzskaitītos iemeslus.

29 — Jo LESD 49. pants, lietojot *P.-C. Müller-Graff* precīzo terminoloģiju, no Streinz. R., *EUV/AEUV*, Minhene, Beck, 2. izdevums, 2012, *Artikel 49 AEUV*, 1. punkts, ir brīvības veikt uzņēmējdarbību *Grundnorm*.

30 — Spriedums Komisija/Spānija (C-39/07, EU:C:2008:265).

31 — Skat. spriedumu Komisija/Spānija (EU:C:2008:265, 37. punkts).

32 — Spriedums *Dreessen* (C-31/00, EU:C:2002:35).

33 — Skat. spriedumu *Dreessen* (EU:C:2002:35, 26. punkts).

Otrais jautājums – Direktīvas 2005/36 10. panta c) punktā ietvertā jēdziena "arhitekts" interpretācija

51. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot Direktīvas 2005/36 10. panta c) punktā ietvertā jēdziena "arhitekts" nozīmi. Tā vēlas uzzināt, vai attiecīgajai personai ir jābūt veikušai arī mākslinieciski radošu, ar teritorijas plānošanu saistītu saimniecisku un, eventuāli, ar kultūras pieminekļu aizsardzību saistītu darbību un, vispārīgāk – kādi ir kritēriji, lai noteiktu, kas ir arhitekts.

52. Reģistrācijas komisija uzskata, ka arhitekta jēdziens paredz, ka personai, kura vēlas tikt atzīta par arhitektu saskaņā ar vispārējo sistēmu, ir jāizpilda noteiktas minimālās prasības. Attiecībā uz kritērijiem var tikt izmantotas Direktīvas 2005/36 46. panta prasības.

53. Manuprāt, ar 10. panta c) punktā ietverto jēdzienu "arhitekts" ir vienīgi norādīts uz profesiju, kurai pretendents vēlas piekļūt. Direktīvā 2005/36 nav sniegta legālā definīcija par to, kas ir arhitekts – ne automātiskajā, ne vispārīgajā sistēmā.

54. Ir taisnība, ka Direktīvas 2005/36 46. pantā "Arhitektu apmācība", tāpat kā Direktīvas 85/384 3. pantā[34], detalizēti ir noteikts, kāda veida zināšanas, prasmes un kompetences jāiegūst, lai arhitektūras studijām varētu tikt piemērota automātiskā sistēma. Tas tomēr nenozīmē, ka direktīvā būtu mēģināts definēt, kas ir arhitekts.

55. Patiešām, attiecībā uz Direktīvu 85/384 Tiesa ir nospriedusi, ka šīs direktīvas 1. panta 2. punktā, kurā noteikta tās piemērojamība[35], nav mēģināts sniegt darbības arhitektūras jomā legālo definīciju un ka uzņemošo dalībvalstu tiesību aktu ziņā ir definēt šajā jomā ietilpstošās darbības[36]. Šie Tiesas secinājumi attiecas uz to, kas šobrīd ir automātiskā sistēma[37].

56. Es uzskatu, ka, ja direktīvā pat nav mēģināts definēt, kas ir arhitekts automātiskajā sistēmā, tas tā *a fortiori* nevar būt attiecībā uz vispārējo sistēmu.

57. Turklāt es Tiesai ierosināšu Direktīvas 2005/36 46. panta 1. punkta prasības "neielasīt" direktīvas 10. panta c) punktā minētajā "arhitekta" jēdzienā. Tas faktiski nozīmētu vispārējās sistēmas piemērojamību padarīt atkarīgu no automātiskajai sistēmai piederīgu kritēriju izpildes. Automātiskās sistēmas jēdzieni tādējādi tiktu aplinkus ieviesti vispārējā sistēmā. Gala iznākumā vispārējā sistēma tiktu apdraudēta.

58. Tādējādi es būtu ļoti piesardzīgs attiecībā uz pārāk šauras interpretācijas izmantošanu attiecībā uz Direktīvas 2005/36 10. pantā minēto jēdzienu "arhitekts". Dalībvalstu iestādes ir tās, kas pēc tam, kad tās ir piemērojušas 11. un nākamo pantu kritērijus un veikušas savu vērtējumu saskaņā ar šiem pantiem, nosaka, vai personai var tikt ļauts darboties arhitekta profesijā atbilstoši vispārējai sistēmai. Ja "arhitekta" jēdzienā tiktu "ielasītas" pārāk daudzas prasības, pastāvētu risks, ka valsts iestāžu veicamais vērtējums būtu zināmā mērā iepriekšnoteikts.

59. Direktīvas 2005/36 10. panta c) punktā izmantotajā "arhitekta" jēdzienā nav paredzēts, ka valsts iestādēm būtu jāmeklē papildu kritēriji, kuriem jāatbilst personai, kura pieprasa atzīšanu saskaņā ar vispārējo sistēmu. Pašlaik direktīvas 10. panta c) punkts neliedz valsts iestādēm konstatēt, ka attiecīgā persona atbilst vispārējā sistēmā paredzētajiem atzīšanas nosacījumiem. Es nesaskatu nekādus iemeslus, kāpēc tām būtu jābūt liegtam piemērot vispārējo atzīšanas sistēmu.

34 — Direktīvas 2005/36 46. panta 1. punkta formulējums praktiski ir identisks Direktīvas 85/384 3. panta formulējumam.

35 — Direktīvas 85/384 1. panta 2. punkts bija formulēts šādi: "Šajā direktīvā darbības arhitektūras jomā ir tās darbības, kuras parasti veic personas ar arhitekta amata nosaukumu".

36 — Skat. spriedumu *Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia* u.c. (C-111/12, EU:C:2013:100, 42. punkts). Skat. arī rīkojumu *Mosconi* un *Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia* (C-3/02, EU:C:2004:224, 45. punkts). Tāpat ģenerāladvokāts F. Ležē [*Ph. Léger*] secinājumos spriedumam *Dreessen* (C-31/00, EU:C:2001:285, 4. punkts) uzskatīja: "Direktīvas mērķis nav saskaņot valsts tiesību normas arhitektūras jomā. Tajā nav definēts, kas ir arhitekts. Tajā arī nav noteikti kritēriji šīs profesijas definēšanai."

37 — Jo, kā mēs redzējām iepriekš, Direktīvā 85/384 bija ietverta vienīgi šāda automātiska sistēma.

60. Tādējādi atbildei uz otro jautājumu būtu jābūt, ka Direktīvas 2005/36 10. panta c) punktā minētais "arhitekta" jēdziens ir atsauce uz profesiju, kurai pretendents lūdz piekļuvi. Tas nav jāinterpretē veidā, ar kuru tiek ierobežota ar Direktīvas 2005/36 III sadaļas I nodaļu izveidotās apmācības apliecinājumu atzīšanas sistēmas piemērošanas joma.

Secinājums

61. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ierosinu Tiesai uz *Bundesverwaltungsgericht* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Direktīvas 2005/36 10. pantā ietvertais formulējums "īpaši un izņēmuma iemesli" ir vienīgi atsauce uz šī panta a)–g) punktu. Pretendentam nav jānorāda "īpaši un izņēmuma iemesli", kas papildinātu 10. panta a)–g) punktā uzskaitītos iemeslus;

2) Direktīvas 2005/36 10. panta c) punktā minētais "arhitekta" jēdziens ir atsauce uz profesiju, kurai pretendents lūdz piekļuvi. Tas nav jāinterpretē veidā, ar kuru tiek ierobežota ar Direktīvas 2005/36 III sadaļas I nodaļu izveidotās apmācības apliecinājumu atzīšanas sistēmas piemērošanas joma.